

DOMOVINA

Oglasni:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpiča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Izid občinskih volitev v Srbiji.

Velika zmaga demokratov.

Popolen poraz radikalcev v kmetijskih občinah. Polovica mest v rokah demokratov.

Beograd, 22. avg. zvečer. V mestu Beogradu so največ glasov, namreč 3528, dobili komunisti. S tem so si priborili po srbskem občinskem volilnem redu 30 mestnih zastopnikov, vso občinsko upravo in bodočega župana. Radikalci so dobili 3327 glasov in 8 mestnih zastopnikov, demokrate 2835 glasov ali 6 mestnih zastopnikov in republikanci 605 glasov ali 1 zastopnika. Komunisti so si priborili razen tega večino v sedmih mestih: Niš, Kragujevac, Šabac, Milanovac, Kumanovo, Leskovac in Djakovica.

Demokrati so si priborili večino v dvanajstih mestih, in sicer v Vranju, Paračinu, Smederevu, Čačku, Građištu, Obrenovcu, Umki, Ivanjici, Zagubici, Kruševcu, Palanki in Lazarevcu. Vsi ti kraji so bili doslej v rokah radikalcev, ki so popolnoma propadli. Tudi ona mesta, ki so si jih priborili komunisti, so bila doslej v rokah radikalcev. Radikalci so si

ohranili samo pet mest, namreč Loznico, Jagodino, Čuprijo, Valjevo in Požarevac.

Vsrbskih kmečkih občinah so po dosedanjih vesteh povsod zmagali demokrati z znatno večino. Po čl. 54. srbskega občinskega zakona velja za kmečke občine načelo večine, t. j., ona stranka, ki je dobila pri volitvah največ glasov, dobi tudi vse občinske svetovalce, zato je zmaga demokratov nad drugimi strankami v kmetijskih občinah toliko značilnejša! V mestnih občinah pa dobi ona stranka, ki je imela največ glasov, dve tretjini vseh mandatov, a ostala tretjina se razdeli po proporciju med ostale stranke. Na ta način je razlagati, da so dobili v Beogradu komunisti, ki so dobili samo nekaj sto glasov več nego ostale stranke, dve tretjini mandatov. Da pride beogradska občinska uprava v roke komunistov, so krivi samo radikalci, ker so razbili sporazum z demokrati.

Za preskrbo Slovenije.

Slovenija je glede prehrane pasivna. Naš zaslužek se skoro ves uporablja za plačilo živeža, ki ga dobivamo od drugod. To velja pred vsem za zrnja, za sladkor, olje, mast in seveda za vse vrste kolonialnega blaga. V vseh teh predmetih je interes vse Slovenije enak: tako agrarno kakor mestno-industrijske.

V kolikor ta živila prihajajo večinoma čez mejo (sladkor, olja, kolonialije), se jim da cena znižati samo z enim sredstvom: z izboljšanjem naše valute. Cena sladkorja v Trstu je že precej časa stalna ali se vsaj ne menja izdatno, menjala pa se je cena naše krone. Zato je cena sladkorja padla. Čim bolj je bila krona trdna, več smo imeli upanja glede sladkorja in vsega drugega, kar od zunaj dobimo.

Valuto moremo držati le s čim najbolj ojačenim izvozom. Žal da naš izvoz ne raste. Krive so temu pred vsem transportne neprilike in draginja prevoza. Mi nismo ljudje, ki iz političnih razlogov napadajo ministra železnic v njegovi prometni politiki. Nasprotno, ko je Korošec nastopil v železniškem ministerstvu, smo upali, da bo morda vendar s pomočjo dobrih svetovalcev napravil kaj reda. Vedeli smo, da je brezobziren. Žal, da se naše nade niso izpolnile. Danes ve vsakdo, da je Korošec v železniškem ministerstvu popolnoma odrekel. Razmere na železnicah ne rečemo, da so brezupne, a slabše so, mnogo slabše, nego so bile začet-

kom leta. Zadnje dni je obilo prepira zaradi izvoza pšenice. Ta prepir je precej odveč. Kajti železniški strokovnjaki povejo lahko vsakomur, da 15.000 vagonov skoz Špilje ne bomo porinili ne v 6 ne v 8 mesecih! Kar pa je hujše, naše repe, zelja, sadja, vina, fižola in sočivja sploh tudi ne bomo mogli spraviti ven. S čim bomo držali valuto? Z lesom ne pojde najbrže več dolgo. Razmere z Italijo se vrhu vsega še naostrujejo.

Na vso moč moramo gledati, da se eksport iz države povzdigne. Slovenija bi se morala glede sočivja in sadja še pred jesenjo krepko organizirati. Tako bo dalo kmetu dohodkov, državi pa olajšala valutno akcijo.

Slovenija pa mora krepko poskrbeti tudi za preskrbo z žitom. Za koruzo se ne bojimo, ker mislimo vsi, da je bo dovolj in bode le skrbeti, da se zagotovi transport. Težji je položaj glede pšenice, kjer treba v roko vzeti veliko milijonov, da se nas zavaruje pred vsako nevarnostjo. Nekateri mislijo, da je treba samo meje zapreti, pa bo Slovenija preskrbljena. To napako je zagrešila Korošec-Protičeva vlada: februarja je zaprla vse granice. Kaj se je zgodilo? Kakor na povziv so skočile cene: in sicer cene tujih valut in cene domačih živil. Pšenica je bila začetkom februarja v Banatu po 3 K 50 v, v maju 11 K, dolar v januarju 90 K, v marcu 200 K! Zaprtija mej nas je stala stotine milijonov, za katere smo preplačali uvoz. Ni nam pa prinesla zaželjenega pad-

ca cen. Producenti v Banatu so vztrajali in so rajše čakali. Mnogo jih čaka še zdaj. Menijo, da jim izvoz prinese „rešitev“, t. j. še višje cene.

Zdi se, da se ti producenti motijo. Njih cene so nad svetovnimi cenami. Uvideti bodo morali, da morajo nazaj.

Aprovizacija Slovenije si mora zagotoviti toliko pšenice, ko bo ugoden trenutek, da nas varuje težav v transportnih krizah in znatnejših tresljajev v cenah: Slovenija rabi morda iz Banata mesečno 300 vagonov pšenice in nekaj koruze, da regulira svoj konsum. Če si zagotovi njen Zitni zavod 3000 vagonov pšenice po vzdržni ceni, bomo varni pred presenečenji in smo tudi gotovi, da pasivnih slojev naraščanje cen ne more bistveno zadeti. Kdaj pa kupiti teh 3000 vagonov? To je stvar, ki bi jo morala posebna komisija študirati in odločiti. Te odgovornosti noben posameznik ne prevzame, pa tudi nobena deželna vlada in politična stranka ne. Pač pa vsi skupaj. Trenutek pride, ko bo jasno, da po sedanjih cenah izvoz ni mogoč. Kdo pa bode dal denar? Tu je gotovo, da edino le država more pomagati. Tu je finančni minister Stojanović že izjavil, da je pripravljen dati na razpolago toliko denarja, da se more večje partije kupiti in v obrokih prevzemati.

Slovenski konsumenti vsi brez razlike smo v skrbeh: agrarni in mestni. Ne zaradi izvoznega kontingenta, ki je bil neogiben in bo imel svoje ugodne posledice za našo valuto. V skrbeh smo, ali bodo državne oblasti in velike občine kos, da Slovenijo zagotovijo. Tu ne pomaga nobeno kričanje o cenah in izvozu. Le mirna akcija konsumentskih organizacij in občin pod vodstvom vlade, pod firmo „Zitnega zavoda“ in s finančno pomočjo države, nam lahko olajša položaj. Tu pišemo, tu predlagamo, tu organizirajmo!

Kako je na Koroškem.

Izvirno poročil „Domovini“.

Celovec, 22. avgusta.

Posledice otvoritve demarkacijske črte, ki se že kažejo, nam dokazujejo, da ta otvoritev ni bila nobena nesreča za nas. Slaba Avstrija je mislila, da bo z otvoritvijo demarkacijske črte udarjena močna Jugoslavija, v resnici pa je ta Jugoslaviji namenjen udarec zadel ob trdo skalo in odletel nazaj, na onega, ki je od nje hotel imeti korist.

Naša dosti dobra valuta se je pokazala kot najmočnejši finančni kordon proti Avstriji in to ima tudi svoje politične posledice. Avstrijska krona je v coni A tako diskreditirana, da se za njo ne dobi takorekoč ničesar, naša dinarska krona uživa pa v Avstriji tak kredit in ima toliko vrednost, da Celovčani že milo stokajo, da odnesejo iz Celovca Jugoslavo še ono, kar so Italijani pustili tukaj. Vsekakor: od severa odhaja veliko

več blaga proti jugu, kakor ga prihaja z juga proti severu in kmalu bomo doživeli, da bo v Celovec sklican protestni shod proti otvoritvi demarkacijske črte...

Samo v enem oziru je otvoritev demarkacijske črte slabo vplivala: naša uprava je zelo odpovedala, zdelo se je, kakr bi se vse pripravljalo na odhod in to je koroško ljudstvo silno zbegalo. To se sedaj popravlja, ljudstvo je zopet prišlo k sebi, po zaslugi mož, ki so dali ljudstvu zopet pogum in utrdili v njem že močno omaján vero.

Od mnogih pogrškov, ki jih je zakrivila brezglavost naše uprave, naj navedem samo enega: Orožništvo je dobivalo po trikrat na dan medsebojno si nasprotujoča navodila in je bilo popolnoma zbegano — samo zato, ker se nahajajo na odgovornih mestih ljudje, ki so — izgubili glave in niso vedeli kaj storiti! Uprava v coni A ostane gotovo v naših rokah, medzavezniške okrajne podkomisije imajo voditi samo priprave za plebiscit in plebiscit sam, v našo upravo se pa nimajo čisto nič vtikati in vendar ljudstvo še danes tega ne ve, povsod, ono še vedno misli, da je naše uradništvo na Koroškem samo še „pro forma“, v resnici pa se nahaja vsa oblast v rokah teh okrajnih podkomisij, sestavljenih iz angleških, francoskih in italijanskih oficirjev!

Ampak koroško ljudstvo živi že drugo leto v svobodi in ono se je naučilo tudi ceniti to svobodo. To ljudstvo je prebujeno, zavedno in odločno in v tem ljudstvu ima naša delegacija najboljšo oporo. Položaj naše delegacije ni lahak, ona bide težak boj v težkih razmerah in v marsičem je že morala odnehati, ampak naše pravice čuva ona tako, da ji lahko zaupamo. Grda nevhvaležnost je napadati z raznimi očitaji človeka kot je dr. Cvijič, ali pa njegovega naslednika J. Jovanoviča, ki spada med prve začetnike političnega jugoslovankega gibanja. Ta dva moža vršita svojo jugoslovanke dolžnost v polni meri, na vseh drugih je pa, da našo delegacijo podpirajo, ne pa sumničijo in ji očitajo odjenljivost. Ako se naša uprava zbudi in stori svojo dolžnost tako, kot jo stori naša delegacija v medzavezniški plebiscitni komisiji, nam otvoritev demarkacijske črte ne samo ne bo škodila, temveč nam bo samo koristila.

Dosedanje delo naše delegacije nam daje gotovost da bo v težkem boju, ki se ni dobojevan, storila svojo dolžnost. Več kot ono, kar vsebuje mirovna pogodba, se od nas ne more zahtevati in ne more dati. Uprava cone A je po tej pogodbi v naših rokah in ako bo ta uprava na svojem mestu, ako bo tudi ona razumela svojo težko nalogo, potem se nam ni bati ničesar, ker ljudstvo, ki bo brez strahu pred nemškimi terorjem, bo glasovalo za Jugoslavijo.

Razširjajte „Domovino“!

I. pokrajinski zlet Sokolskega Saveza SHS

v Mariboru dne 29. avgusta 1920.

Naša državna samostojnost in vstajenje našega naroda k novemu življenju ni golo naključje ali samo uspeh svetovne vojne. Moti se sleherni, ki to misli. Vsega tega ne bi dosegli nikdar, ako se ne bi naš narod pripravljaj na ta veliki trenotek, ako ne bi bilo dovršeno ono velikanško delo v narodu, ki mu je kazalo pot v veliko in lepšo bodočnost. Velik kos te najvažnejše naloge je izvršilo naše Sokolstvo. Od ustanovitve prvega sokolskega društva na jugu pa do danes je stalo Sokolstvo na straži za pravico svojega naroda. Korakalo je stalno in nepremično po trdi začetni poti in se tudi v času najhujših preganjanj ni ustrašilo, temveč se trdno držalo načel, ki so mu jih stavili njegovi ustanovitelji. Takoj po prevratu je bilo Sokolstvo prvo, ki je odstranilo iz svoje organizacije vse plemenske znake in uresničilo to, po čemer je dolgo let hrepenelo. Pred enim letom — na Vidov dan — so se zbrali zastopniki celokupnega jugoslovanskega Sokolstva v Novem Sadu, kjer je bila ustanovljena enotna sokolska organizacija za celo državo. V teku enega leta je jugoslovansko Sokolstvo združeno v Sokolskem Savezu izvršilo reorganizacijo celotne organizacije. Izginila so vsa plemenska društva, ustanovile so se nove župe, sploh se je upeljalo v celi državi popolna enotna organizacija. Jasno je, da vsled tega notranjega organizacijskega dela ni bilo mogoče misliti na velike javne nastope, kjer naj bi se pokazali uspehi notranjega dela. Vzlic temu velikemu delu pa Sokolstvo ni počivalo in nešteti manjši župni in društveni nastopi so nam pokazali moč in delo Sokolstva. Vse svoje zunanje delo smo morali omejiti na manjše pokrajinske zlete in jih bomo morali tudi še drugo leto, ako hočemo ustvariti organizacijo, ki naj odgovarja vsem velikim zahtevam Sokolstva.

Med temi delnimi zleti je letos tudi pokrajinski zlet v Mariboru dne 29. avgusta 1920. Dolžnost vseh, za katere je ta zlet obvezen, je, da store vse, kar je v njihovi moči, da se zleta udeležijo in da pripomorejo k najboljšemu uspehu. Nobeden izgovor ne velja, nemožate in nesokolsko bi bilo v zadnjem trenutku popuščati in ne sodelovati. Premotrimo svoje vrste na zletu in dajmo si novega veselja in novih moči za delo, ki nas čaka letošnjo zimo. Zato, bratje, vsi na krov — še je čas.

Zletne legitimacije so bile razposlane vsem župam. Bratska društva naj jih tam zahtevajo. Ako niste dobili zadostno število, naročite nove pravočasno.

Vse župe opozarjamo, da pravočasno oddajo prijave udeležnikov. Ne odlašajte do zadnjega trenutka!

Glavna skupščina Saveza v Mariboru dne 30. t. m. Pozivljemo vse župe, da javijo pravočasno delegate za skupščino. Vsak delegat mora imeti legitimacijo od župe, sicer se ga ne bo pripoznalo kot delegata. Za vsakih 500 članov pošlje župa enega delegata.

Gospodarstvo.

Posledice povišanja železniških tarifov se pojavljajo povsod, zlasti trpi aprovizacija naših mest. Kmetje iz okolice mest, ki pripeljejo živila z železnice na trg, računajo višje cene. Njim se pridružujejo ostali zagateltji trgov. Vsakdanji kruh postaje dražji, trgovci kalkulirajo s „Koroševim dodatkom“ — skratka povišanje železniških tarifov še danes občutimo kot najjači gospodarski udarec.

Tovarna za sukno na Slovenskem. V Zgošah pri Begnjah se je te dni znatno razširjala tovarna za sukno. Sedaj bo zaposlenih 35 delavcev. Izdelovala bo posebno volnene nogavice, svitre, dokolenice in jopiče. To podjetje je prešlo v domače roke družbe „Lana“, ki se peča z izdelovanjem in trgovino tekstilnega blaga.

— Premovanje konj v St. Vidu nad Ljubljano. Konjerejski odsek št. 1 je v svoji seji dne 17. avgusta t. l. sklenil, da priredi za ljubljanski okraj poleg premovanja konj v Skofljici tudi premovanje konj v St. Vidu nad Ljubljano. To premovanje, na katerem se bodo premovali konji toplokrvne in mrzlokrvne pasme, se vrši dne 5. septembra ob 3. uri popoldne v St. Vidu nad Ljubljano.

— Cena medu na Hrvaškem. Kakor poročajo zagrebški listi se je pridelalo letos na Hrvaškem izredno mnogo medu. Vsled tega je padla cena 22 kron za kilogram.

— Vinoreja v Jugoslaviji. Po statističnih podatkih znaša površina vinogradov v Jugoslaviji približno 250.000 hektarjev, in sicer v Sloveniji (brez Goriške in Primorja) 35.000, v Hrvaški in Slavoniji 40.000, v Dalmaciji 76.000, v Bosni in Hercegovini 6.000, v Bački in Baranji 45.000 in v stari Srbiji 56.000 hektarjev. Po desetletnem povprečju se pridelava na tej površini letno vsaj pet milijonov hektarjev vina. Tega pridelka se porabi približno polovica doma, druga polovica pa ostane za izvoz.

— Izvoz za tujo valuto. Glasom brzojavnega poročila iz Beograda je finančni minister dovolil izvoz blaga iz naše države v Avstrijo in Češkoslovaško za nemške marke in češkoslovaške krome.

— Z radikalno Središnje Zadrugo je propadel, kakor javljajo iz Beograda, tudi njen duševni oče načelnik v ministerstvu trgovine dr. Milan Todorović, ki je odšel na trimesečni dopust, s katerega se baje ne vrne več. Dr. Todorović je bil eden tistih visokih uradnikov, ki so vsled neumevanja našega gospodarskega položaja in svoje trmoglavosti zadrževali in otežkočali smotreno delo v trgovinskem ministerstvu. Bil je poseben ljubljencec g. Protića.

g. Žitne cene na Češkoslovaškem. Moka in žitni produkti na Češkoslovaškem bodo dražji, kakor so bili doslej. Cene za oddano žito se bodo zvišale. Za privatne nastavlence, katerih družine nimajo večjih letnih dohodkov kakor 20.000 kron, plačajo razliko med sedanjimi in novimi cenami delodajalci, za državne nameščence pa država.

Prepoved uvoza goved s Koroškega razveljavljena. Ker je pljučna kuga goved v nemškem delu Koroške, ki pripada Avstriji, ponehala, se je razveljavila prepoved uvoza in izvoza goved s Koroškega.

Ameriško spedijsko podjetje v Jugoslaviji. American Express Company Ltd., ki je priznana eno največjih spedijskih podjetij v Ameriki in ki je že znano vsled svoje dovršene organizacije, namerava svoje delovanje razširiti tudi na Evropo in zlasti na novo nastale države. V Pragi se že snuje European Express Co. Ltd., a v Jugoslaviji se osnujejo podružnice tega podjetja.

g. Kuhanje žganja. Nekateri časniki so svoječasnno poročali, da je kmetiskim posestnikom dovoljeno neobdavčeno kuhanje žganja za lastno potrebo. To poročilo pa ne odgovarja resnici. Kakor je poizvedela zagrebška „Riječ“ iz zanesljivega vira, se je v ministerstvu o zadevi pač že vršilo posvetovanje, da kakega zaključka pa še ni prišlo. Z ozirom na okolnost, da je letos sadno drevje izredno bogato

obrodilo, bi bilo želeto, da se zadeva glede kuhanja žganja čim preje reši.

g. Nova tovarna sukna. V Zagrebu se je pred nekaterimi dnevi ustanovilo delniško društvo „Vuna“ s temeljno glavnico 10 milijonov kron. Društvo bo v Karlovcu ustanovilo moderno tovarno sukna, zaenkrat samo za moško obleko. Pri podjetju sodelujejo znani inozemski strokovnjaki.

g. Češkoslovaški sladkor. Češkoslovaškim sladkornim tovarnam prihajajo izredno številna naročila za sladkor iz evropskih držav, pa tudi iz Amerike in iz Orienta. Stanje sladkorne repe je ugodno, tudi preskrba s premogom je dobra zlasti vsled povoljne rešitve tešinskega vprašanja. Sladkorna kampanja bo živahna.

g. Avstrijski kronski bankovci. Avstro-ogrška banka je sklenila, da ustavi nadaljnjo izdajo bankovcev po 1 krono, ker je naklada že prevelika, papir pa predrag.

g. Cena medu. Čebelarstvo društvo za Slovenijo je imelo pretečeno nedeljo v Ljubljani svoj občni zbor, ki je izvolil nov društveni odbor ter določil tudi ceno medu, ki naj bo enaka ceni surovega masla.

g. Nov češki kovani denar. Češki listi poročajo, da se bo v kratkem spravil v promet nov češki kovani denar, in sicer po 20 in 50 vinarjev. Ta drobiž bo kovan iz 75 % bakra in 25 % nikla.

Politični pregled.

† Sestanek v Lucernu se vrši v prvi polovici prihodnjega tedna in sicer v vili, ki je last belgijskega kralja. Iz diplomatskih krogov se javlja, da je nemški kancelar prosil, da mu Lloyd George dovoli pred začetkom konference razgovor, da bi se dogovorila o vprašanjih, ki se nanašajo neposredno na Nemčijo in Anglijo. Istočasno namerava nemški kancelar, da se dogovori z angleškim premierom glede ruskega vprašanja in odnosa nemške sovjetske vlade. Tudi zastopniki raznih drugih držav hočejo še pred začetkom konference razpravljati z Lloyd Georgem. Govori se celo, da je bivši grški kralj Konstantin prosil za razgovor z angleškim premierom, da bi nagovoril angleško vlado za intervencijo v Grški, kjer so razmere vsled borbe venizelstva in protivenizelista skrajno ogorčene.

† Vatikan in Jugoslavija. Od prvih dni okupacije delov naše domovine po italijanski vojski kaže rimska stolica ob vsaki priliki, da ji ni mar toliko cerkveno vprašanje, temveč, da v vsemu posluša in zadovoljuje imperalizem italijanske vlade. Že od nekdanje Vatikana izvršilni organ dunajske vlade, kadar se je šlo za zahteve Jugoslovancev, kar se je posebno pokazalo v vprašanju staroslovskega bogoslužja, ali dejanja Vatikana od preobrata dalje so našemu narodu in naši državi naravnost sovražna. Od odstranitve škofa Karlina, pa do dogodkov na Reki, povsod vidimo samo dokaze Vatikanskega nerazpoloženja proti naši državi. A ne samo, da Vatikan kakor odločujoči činitelj v cerkvenih vprašanjih, povsod nasprotuje našim zahtevam, še več: italijanska ljudska stranka, ki jo vodi politično Vatikan in ki predstavlja v italijanskem političnem življenju Vatikan in njegovo politiko, se ob vsaki priliki, kadar se gre za jugoslovanska vprašanja soglašajo z najskrajnejšim italijanskim imperalizmom in nacionalizmom. Ta stranka je največ pomogla padu Nitija, ko je začel direktne pregovore z Jugoslavijo v Pallanzi, a zadnji govor poslanca te stranke Vassalla v italijanskem parlamentu je jasen dokaz, kaj imamo pričakovati od Vatikana, ki je danes popolnoma v službi izrazitega italijanskega imperia-

lizma. Ta vatikanska politika je izzvala v našem narodu veliko ogorčenost in prvi jasen izraz temu ogorčenju je dala dalmatinska duhovščina zbrana v Splitu, kjer je sklenila spomenico naslovljeno rimski kuriji v kateri navaja vse krivice, ki jih je prizadel Vatikan našemu narodu, v nji opozarja na nevarne posledice za katoliško vero in izjavlja, da duhovščina ne bo nasprotovala pokretu za narodno cerkev ali pravoslavje, ker vidi, da je Vatikan odkrit sovražnik našega naroda. Ta spomenica dalmatinske duhovščine je vrlo važen dokument, ki nam dokazuje, da je duhovščina spoznala pogubnost Vatikana naše narodne pravice. Po zlomu Avstrije, ki je za svojo politiko vedno izkoriščala Vatikan, je rimska kurija prenesla svoje težišče iz Dunaja v Rim in kakor je bil nekdanj Vatikan predstraža nemškega prodiranja na Balkanu, tako danes Vatikan vrši s podvojenimi močmi isto službo Rimu in italijanskemu imperalizmu. Govor poslanca italijanske ljudske stranke Vassalle nam govori mnogo, on je odkril namene Vatikana, to je poostriži versko borbo med katoliškim in pravoslavnim delom našega naroda in tako omajati notranji položaj v naši državi, kar narodna Italija svedeča komaj čaka. Še z ene druge točke je ta spomenica dalmatinske duhovščine jako važna in značilna in to je dejstvo, da je ravno sama duhovščina nastopila proti Vatikanu. Ako bi to storila kaka politična stranka, moglo bi se to razlagati kakor načelno borbo liberalizma proti cerkvi, ali ker je začela borbo duhovščina, je to dokaz, da nas v borbi z Vatikanom ne vodijo nobeni protiverski nagibi. V veliko zadoščenje je vsem, ki so opozarjali na protinarodno politiko Vatikana dejstvo, da se je naša zavedna in poštena duhovščina in zaklicala Vatikanu: „Stoj, ako greš tako dalje, pride čas, ko bodo Jugoslovani prekinili vse zveze z Rimom!“

† Svobodna država Reka. V Rim je dospela deputacija iz Reke, ki jo tvorijo člani reškega narodnega sveta in jo vodi sedanji reški župan. Deputacija ima namen, da se informira o stališču, ki jo namerava zavzeti italijanska vlada v reškem vprašanju. „Idea Nazionale“ prinaša razgovor s članom te deputacije Spranghettijem, ki je rekel: „Prišli smo v Rim, da dobimo od vlade točne in jasne izjave o politiki, ki jo hoče voditi rimska vlada v reškem vprašanju. Žal, da nismo našli v Rimu predsednika vlade in ministra zunanjih zadev, ali ako od vlade ne dobimo zadovoljavajočih pojasnil, smo pripravljani, da jih poiščemo v Turinu. Dva problema tvorita danes težko vprašanje: popolna aneksija Reke od strani Italije, ali pa proglašenje neodvisnosti Reke, druge mogočnosti ne priznamo in tudi ne dopustimo. Ako italijanska vlada ne pristane na aneksijo Reke, tedaj smo primorani proglašiti neodvisnost Reke.“ Ta drugi problem in način rešitve reškega vprašanja je v smislu D'Annunzije-vih želja, ki je kakor znano že na svojo roko proglašil samostojnost Reke.

Beleške.

b. Izvozno vprašanje. „Jugoslovenski železničar“ poroča, da je Argentinja ponudila Avstriji koruzo po 4 K 50 vin. franko Trbiž. Jugoslovenska koruza stane v Banatu 3 K (naše), v Špiljah z izvozno carino najmanj 5 K 60 vin., t. j. 13 K avstrijske veljave. „Jugosl. železničar“ zaključuje, da prosti izvoz ne bo nič pomagal.

b. Obupne posledice podražanja železnice že stopajo na dan. Osební promet pada, pa tudi tvoriti si vsak premisli. Po našem mnenju bo na-

rastek prihodov vsled 100%nega poviška znašal le kakih 40%, a cene vseh predmetov bodo vsebovale nad 100%ni povišek. „Straža“ brani svojega dr. Korošca, češ, da je odredba poviška cene bila pametna. Pravi, da drugače ni šlo. Da klerikalci vse odobre, kar jim njihovi vodje navežejo na nos, smo vedeli, a da se bodo upali braniti 100%ni povišek tarifov, nismo verjeli. Povišanje tarifov bo prava poguba.

b. Premog torej ostane podražen. Tako je sklenila deželna vlada. Nove cene veljajo do novega leta. V oseku, ki je cene premoga proučeval, so bili sami strokovnjaki iz raznih gospodarskih organizacij. Vendar so se dali od trboveljskih gospodov potegniti. Premogova stvar se ne sme poflačiti, ker je tam izvor draginje. Če komu ni prijetno, da se javno obravnava, mu ne moremo pomagati.

b. Proti Sokolstvu je zdaj ves žolč klerikalizma. „Straža“ na dolgo razlaga, da je Sokol „uniformiran materializem“. Dokaže seveda nič. Ta očitak ni v stanu seči do gležnja Sokolstvu. Naloga Sokolstva je pred vsem *pravna*. Zdrav duh more prospevati le v zdravem telesu. Zato gojimo telo. S tem pa, da gojimo telo, da ga silimo na sistematičen trud, da se vadimo nastopati po enotnih ukazih, s tem dvigamo *disciplino*. Obvladati samega sebe, ozirati se na bližnjega, ž njim roko v roki delati, podrediti se, to je moralna vzgoja. Sokol pa člane tudi poučuje. On zahteva od njih *pravno življenje*. Dela zahteva ne le v telovadnici, kjer je Sokol, v uradu, v obrtu, v kmetiji, v vojski, povsod mora delati smotreno in disciplinirano. Sokol je ptič svobode in poleta v sinje višave, to se pravi: Sokol je *idealistično* društvo. On ravno trga duše od dnevnega materializma. On jih hoče vzdigniti in vsposobiti za žrtev. Sokol je najbolj socialno društvo. Tam so vsi bratje. Sokol je torej prvi bojevnik *zoper* materializem. Na tem ne premeni pisarjenje klerikalcev nič. Pač pa so Orli najeti vojni hlapci klerikalizma. Uniforme — Sokolu ukradene po kroju in barvi — ste jim kupili iz izvoznih fondov. Obkleli ste jih in pognali naprej, da se za njimi skrivate, da se vaša črna barva predaleč ne vidi. Oni so vaši pandurji. Sokoli pa od lastne žrtve žive in gradijo svoj dom. Težko jim je delo. A to delo bo trajno, vaše pa bo razpadlo v vetru. Kajti Orli, ki izpregledajo, nimajo gorečnejše želje, kot da bi jim kdaj bilo dano, da se smejo preseliti med — Sokole.

Nainovejše.

Beograd, 22. avg. Regent je imenoval za ministra za konstituantno radikalca dr. Lazarja Markovića, ki je danes prisegel v roke regenta. Vprašanje pokrajinskih vlad bo rešeno te dni, ker je dosežen razen poverjeniških mest v Bosni med strankami popoln sporazum. Predsednik naše mirovne delegacije v Parizu Nikola Pašić je odpotoval iz Zariza v Beograd, kamor dospe tekom današnjega dne. — Prestolonasled Aleksander je bil včeraj v Novem Sadu z avtomobilom, kjer mu je prebivalstvo priredilo navdušene manifestacije. — Položaj na albanski meji se je znatno zboljšal, Albanci so potisnjeni nazaj, obmejne čete so pomnožene.

Dunaj, 22. avg. Vojna sreča se je obrnila na stran Poljakov, ki so na celi črti prešli v protinapad. Tretja poljska divizija je zavzela Brest-Litovsk, kjer so Poljaki razbili tri ruske divizije in ujeli 18.000 Rusov. Pred Lvovom so Poljaki razbili rusko konjico generala Budjenija. Poljska javnost odklanja ruske mirovne pogoje in zahteva, da se prekinejo vsaka mirovna pogajanja.

Novosti.

n. Prva maša v narodnem jeziku v Koprivnici. Na trgu pred farno cerkvijo v Koprivnici je pri krasno okrašenem oltarju 15. t. m. o priliki desetletnice pevskega društva „Domoljub“ pel prvo sv. mašo v hrvatskem jeziku svečenik Dragutin Andres ob asistenci domačega župnika Stepana Zagorca in kaplana Vidušića. Naroda je bilo ogromno. Pridigo je imel kapucin Jeronim Tomac, ki ga je papežev odposlanec na ljubo Italijanom izgnal z Reke. Spominjal se je sv. Cirila in Metoda, ki sta se zaradi slovensčine morala braniti pred papežem. Čemu reč božjo slišati v mrtvem jeziku ne pa v živem narodnem jeziku? Kakor Ciril in Metod, tako bodo zmagali narodni svečeniki, ki hočejo reformirati cerkev. Ta govor očeta Jeronima je globoko gnil nešteto množico. Po maši je narod priredil navdušene ovacije župniku Zagorcu, ki se bori proti škofom in Rimu, da bi se cerkev in vera povrnila narodu. Župnik se je zaobljubil pred narodom, da v delu ne popusti, pa makar naj ga stane glav.

Predavanje dr. Wilfana o jadranskem problemu. Pod okriljem „Jugoslovanske Maticice“ je predaval v Ljubljani dr. Wilfan o jadranskem problemu. To vprašanje ni le vprašanje mej, ker sega v življenje narodov, ki mejijo na Jadran. Nastalo je, ker se dolgo let odgaja ves italijanski narod v veri, da je dedič Rimljanov in da je poklican, da gospodari. Naravna meja Italije je morje. Umetniki so Italijani, da se jim je posrečilo prevariti ves svet za nenaravno mejo, ki jo rabijo za napad. Jadranski problem ne bo sicer, dokler traja ta bolezen italijanskega naroda, ostro treba grajati tržaške socialiste, ki mečejo nas jugoslovenske nacionaliste in italijanske v isti koš: Mi hočemo le, kar je naše. Italijani so ob požigu Narodnega doma tako nečloveško postopali, da jim nočemo biti podobni. Govornik je opominjal, da se opusti pretirano strankarstvo in dela za solidno svoj ideal.

Razmere na Koroškem. Varnostne razmere na Koroškem postajajo z vsakim dnevom slabše, odkar se je odprla demarkacijska črta. V Grabstajnu so se pojavili te dni štirje potepuhi, bivši „Volkswehrovci“, ki so prodajali sukanec in razne vojaške predmete. Ponoči so vdrli v hišo posestnika Kuteja ter odnesli 3700 K v zlatu, 3000 K v srebru in drugih stvari v vrednosti 45.000 K. Izginili so brez sledu.

Za mariborski sokolski zlet vlada v Celju izredno zanimanje. Priglasilo se je že veliko število zasebnih udeležencev. Člani celjskega „Sokola“ se pa udeležijo polnoštevilno.

Rektor dr. Jovan Cvijić v Celju. Dne 19. zvečer je prispel rektor beogradskega vseučilišča dr. Jovan Cvijić k nam in sicer čez St. Lenart v Slovenskih goricah, Ptuj in Haloze v Celje. Oglel si je vse navedene kraje in se posebno zanimal za etnografske razmere. Dne 20. zjutraj se je odpeljal iz Celja skozi Savinsko dolino na Koroško. Spremljala sta ga dr. Slavič in nek visokošolec. Od njegovega spremstva smo izvedeli, da ni res, da bi bil dr. Cvijić odstopil od predsedstva plebiscitne komisije, res pa je, da je zagrozil vladi s svojim odstopom, ker je imel mnogo premalo ljudi na razpolago za izvrševanje potrebnih važnih poslov.

Gibanje proti klerikalizmu. Proti klerikalni reakciji se je začelo na Češkoslovaškem živahno gibanje. Iz Ostrave se poroča, da je izstopilo tamkaj v enem tednu nad 2000 ljudi iz katoliške cerkve, v mali občini Vinarice pa nad 500 oseb. Kot demonstracijo proti svetovnemu kongresu

„Svobodne misli“, ki se vrši prihodnji mesec v Pragi, priredijo klerikalci „velik“ katoliški shod. Pa nič ne pomaga!

Sv. Jožef branitelj pred boljševizmom. „Oservatore Romano“, glasilo papeškega dvora, javlja, da je postavil papež sv. Jožefa za patrona in branitelja pred boljševizmom. Pri litanijah se bo pelo: „Sv. Jožef boljševizma nas varuj!“ Ali ni to smešne vere?

Samostanski kozel okradel patra-frančiškana. Nemo, tiho in visoko frančiškansko samostansko zidovje živi drugače življenje pobožnih, brumnih dni, te dni pa je bil samostan silno razburjen. Pomislite, frančiškanski kozel se je drznil okoli 8. ure zvečer priplaziti v celico pobožnega patra ter mu je ukradel 40 kron in 1200 kron vredno srebrno uro. Kozla je dal pater „Vidoslav Les“ aretirati. Kozel taji in navaja natančen alibi, češ, da je bil v usodnem trenutku na vrtu, kjer je „zobal grozdje“. Kozel pravi dalje, da so patri nanj jezni, ker je sprejemal ženske obiske in ker je tisti večer razbil — eno posodo.

„Jugoslovanska Matica“ na Jesenicah je nabrala že lepo vsoto članarine in prispevkov in tudi članov ima že blizu 300. A to je še vse premalo, ker še vedno ni onega zanimanja za „Matico“, kakor za druga manj narodna društva. Zato prihitite vsi na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 8. septembra ob 3. uri popoldne pri Tancarju. Naj se ta dan pokaže, da čutijo Jesenice z neosvojenimi brati in da imajo resno voljo jim pomagati.

General Smiljanić je imenovan komandantom onih čet, ki branijo jugozapadne granice pred albanskimi napadi. Položaj, ki tamkaj zadnje dni ni bil zadovoljiv, se boljša in upati je, da bodo arnavtske tolpe skoraj pregnane.

Minister Korošec je obolel na influenci in more ostati v postelji.

Izpiti za profesorje nižjih poljedelskih šol. „Službene Novine“ objavljajo v št. 179 z dn. 17. avgusta program za polaganje profesorkega izpita za profesorje nižjih poljedelskih šol.

Nova telefonska linija Ljubljana-Zagreb. V prvi polovici prihodnjega meseca se izroči prometu nova telefonska linija Beograd-Zagreb. Čim bo ta linija gotova, se prične graditi nova linija Zagreb-Ljubljana.

Porotno zasedanje v Ljubljani. Dne 30. avgusta se prične v Ljubljani jesensko zasedanje porotnega sodišča. Zasedanje bo trajalo približno 14 dni. Pred poroto pride nad 40 t. m. ki so tvorili večje ali manjše tatov, ki so tvorili večje ali manjše tatinske družbe. V tem zasedanju se bo vršila tudi obravnava proti dvema španjolskima židoma, ki sta ljubljansko Jadransko banko ogoljufala za pol milijona kron.

Aprovizacija državne železnice v Ljubljani. Izdala se je te dni naredba, da se z dne 31. avgustom t. l. razpusti aprovizijsko skladišče državne železnice v Ljubljani.

sp. Jeseni v slovenske planine! Po toplinah in ob morju bivajočim zdravniškim gostom nasvetujemo po prestani kuri, naša krasna alpska letovišča, da se ondi utrde in izpopolnijo svoje zdravje. Lepa jesenska sezona z umerjeno toplino, očiščenim gorskim zrakom brez megle in dima ter alpska narava v čarobno izpremenjenem koloritu gozdov in rušja, ki je ravno v jesenskem času največkratnejša — vse te in druge dobrine bodo blagodejno vplivale na rekonvalescente in druge letoviščenike. Pred vsem priporočamo sledeče postojanke: **Bohinjska Bistrica:** ob progi Ljubljana-Jesenice-Bohinjska Bistrica. Informacije: „Tourist Of-

ice za Bohinj“, Bohinjska Bistrica (Hotel Markeš). **Bled:** Železniška postaja Lesce ali Bled. Informacije: Zdraviška komisija Bled. **Dobrava pri Bledu:** Železniška postaja Dobrava pri Bledu. Informacije: Hotel Stol. **Kranjska gora** in ob gorenjski progi **Podkorn:** Železniška postaja Kranjska gora. Informacije: „Tourist Office, Kranjska gora“. **Dovje-Mojstrana:** Železniška postaja Dovje. Informacije: Hotel Triglav, gostilna Šmerna in Železnik. **Žirovnica-Selo:** Železniška postaja Žirovnica. Informacije: Restavracije Čop, Svetina in „Pri Kuntu“. **Lesce:** Železniška postaja Lesce. Informacije: Hotel Triglav, restavracija Legat. **Polje-Begunje:** Železniška postaja Lesce. Informacije: Hotel Sturm in gostilna Begunjsčica.

Ljubljansko vseučilišče. Privatni docent na vseučilišču v Črnovicah dr. Wojciech Rubinowicz je imenovan za rednega profesorja teoretične fizike na filozofski fakulteti vseučilišča v Ljubljani.

Na mestnih šolah v Celju, ki so bile tekom vojne porabljene za bolnice so vojaki pokončali vse zastore. Ker je iz zdravstvenih ozirov za otroke neobhodno potrebno, da se nabavijo novi zastori, ki bodo veljali okrog 70.000 kron, je bil gerentski svet v Celju primoran, da je v seji dne 19. t. m. sklenil, da se v svrhu nabave novih zastorov naloži za tekoče leto 10 odstotna naklada na hišni najemniški davek, kar bi znašalo okrog 76.000 kron.

Nadvojvoda — tat. Avstrijska komisija, ki ima izslediti zločine, ki so se zgodili že za časa vojne, je zahtevala, da se izroči sodišču tudi bivši nadvojvoda generaloberst Josip Ferdinand, ki je bil svoječasn v Ljubljani v 27. polku, ker je dokazano, da je prav nesramno kradel vojni plen, posebno veselje je imel nad konji, vozovi, umetniškimi predmeti in pa cerkvenimi stvarmi.

Ubila ga je rakija. V Bednji (Hrvatska) je vojak stavil z gostilničarjem, da izpije liter žganja. V dveh duških je popil vso steklenico. Dasi je bila naravna slivovka, je vojak takoj omedlel. Komaj so ga položili v posteljo, je že izdahnul.

Skrivnosten umor. Pretečeni četrtek so našli za Dervuško opekarno v Lajterspergu pri Mariboru mrtvo truplo približno 40 let starega človeka, najbrže delavca. Izvršen je bil na njem skoraj gotovo umor, ker se je konstatiralo na glavi več težkih ran. Identiteta mrtveca se ni mogla dognati.

Smrt pri igri. Na dvorišču neke hiše v Minski ulici v Mariboru so se igrali otroci z zaboji. Pri tem je padel štiriletnemu Franu Dvořaku težak zaboj tako nesrečno na glavo, da je deček na mestu obležal mrtev.

Za smeh in kratek čas.

Času primerno. Stric: Na, ljubi Janezek groš, da boš priden. — Janezek: Hvala, dragi stric, samo prosim te, pokaži mi še prodajalno, kjer bi mogel za ta groš nekaj kupiti.

Pri skušnji. Profesor: Povejte mi tri predmete, v katerih se nahaja škrob. — Dijak: (po kratkem premišljevanju) ovratnik in par manšet.

Previdnost. Fajmošter Tone: Zakaj pa vedno zapreš oči, ko piješ. — Fajmošter Janez: Veš, zdravnik mi je prepovedal gledati v kozarec.

Nesramnost. Minka: Kaj si pa ti tako razburjena in jezna? — Tončka: Pomisli si to nesramnost! Vedno sem namigavala svojemu fantu, da bi imela rada nekaj za vrat, a veš, kaj mi je on poslal? — Umivalno milo!

I. mednarodna konferenca dela v Washingtonu in naša država.

(Dajje.)

Od mirovne konference v Parizu ukazani dnevni red washingtonske konference je bil s tem izčrpan. Delegati so se vrnili v svoje dežele. Gotovo ni bila želja washingtonske konference, da delegati doma zakrknjeno molče in globoko v sreč skrivajo storjene sklepe. Dolžnost delegatov bi bila, široko zainteresirati domačo javnost — da bi javnost s svojo odločnostjo nadomestila to, kar je ravno v teh stvareh opustila mirovna konferenca: da bi javnost od domačih parlamentov izsilila zakonito izvedbo washingtonskih sklepov. — Dosedanje izkušnje nas jasno prepričujejo, da ministrstvo za socialno politiko v Beogradu brez močnega in odločnega pritiska od vseh strani ne more izpolniti dolžnosti, katere mu nalaga člen 350 mirovne pogodbe. Državam z bogato množino dobrih socialnih zakonov se sklepov mirovne in washingtonske konference ni treba ustrašiti; kajti oboji sklepi so tako ozki, tako malopotezni, tako skromni in ponižni, da so jih moderne države s svojimi zakoni, ukrepi in napravami že davno presegle in dale delavnemu ljudstvu svojevoljno več, kakor pa jim hoče dati Washington. Jugoslavija kot celota pa je v tem oziru sila neobdelano polje in dolžnost nas vseh bi bila, da pokažemo resno voljo, dati vsemu delavstvu cele Jugoslavije vsaj eno drobtinico socialne zakonodaje, katero je ponižno in skromno izpekla konferenca v Washingtonu. Dolžnost našega socialnega ministrstva je, da pravočasno izdela tozadevne zakonske načrte in predloge in jih predloži po členu 350 saintgermanske mirovne pogodbe kompetentnemu forumu, to je parlamentu. Ta socialnopolitična vprašanja morajo zakonodajni zbornici biti predložena do 27. januarja 1921, oziroma najkasneje do 27. julija 1921.

Parlament sicer po besedi mirovne pogodbe ni dolžan sprejeti za svoje sklepe prve delavske konference, dolžan pa je tako storiti radi gospodarske potrebe in radi demokratičnih načel, katere hočemo in moramo uveljaviti v naši mladi državi. — Na javnosti, na produktivnih masah je, da neobveznim določilom mirovne konference dajo v naši državi obvezno moč, da potom svojih zakonitih zastopnikov izsilijo realizacijo washingtonskih sklepov.

Pri tej priliki bi opomnil, da je skrajni čas, da vlada nekaj stori, da javnost, mlado inteligenco upelje v socialnopolitično delo, da ji da skromno možnost, se vsaj informirati o socialnopolitičnem delu v svetu. Čehoslovaška republika ima svoj socialni zavod, kjer je mlademu delu in ukaželjnemu človeku dana velika prilika, da se pripravi za bodoče narodnogospodarsko in socialnopolitično delo v narodu. Šušmarjev imamo dosti, dajte nam znanstveno globoko naobraženih ljudi — tudi na polju socialne politike. Delavsko vprašanje je treba reševati znanstveno in ne politično. Ako naše poverjenstvo za socialno skrb v tem oziru ne more storiti drugega, naj ustanovi vsaj popolnoma znanstveno nepolitično socialnopolitično revijo, ki bi imela poleg informativnega dela tudi strogo znanstveni del za članke itd.

Nekaj je treba storiti, drugače bomo v bodočnosti tudi suha veja na drevesu socialnopolitičnega dela. Vsaka država z velikimi denarnimi sredstvi skrbi za socialnopolitično izobrazbo in vzgojo, samo pri nas smo udarjeni s — komodnostjo in mislimo, da morajo vsi biti podobni

12letnemu Kristusu. Nam se svet ne bo čudil, preziral nas bo.

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za težke stroje;
olje za avtomobile, lahko;
olje " " izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu.

Glavna zaloga

Medić, Rakovec & Zankl,

d. z. o. z.

prej A. Zankl novi sinovi.

!! Lovci, pozor !!

Lovska brakijska psica, dobre pasme, se proda.

Kdor jo želi kupiti, naj se oglasi pri Ivanu Vraslaku, lovskem pazniku, Seržovica 7, Ponikva ob južni železnici. 3-1

POZOR! Prva **POZOR!**
Jugoslovanska

urarska popravilna delavnica
== za stoipne (turnske) ure ==

Ivan Seliškar, urarski mojster v Ljubljani,
Pot v Rožno dolino št. 10.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah: Brinjevo olje, suhe gobe, fižol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje: Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko, rum, ter razno drugo blago.

M. Rant, Kranj.

Jutri v torek dne 24. avgusta izide

„Jutro“

Vse, ki se nameravajo nanj naročiti, prosimo, da store to čim prej.

Upravništvo „Jutra“ v Ljubljani
Sodna ulica 6.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 257.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. — Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najugodnejše.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.